

wordt afhankelijk geacht, omdat een betrouwbare statistiek der ziekten toch binnen afzienbaren tijd niet te verkrijgen zal zijn. Daarop kan de bestrijding dus niet wachten en dan heeft een getuigenis van geneeskundigen, die weten en waarheid spreken, grooter waarde dan de getuigenis van cijfers, die onwaar zijn.

En van deze stelling uitgaande is dit boekje tot stand gekomen. Daarin behandelt prof. KOUWER den invloed van de geslachtsziekten op de vrouwelijke geslachtsdeelen, prof. K. H. BOUMAN het aandeel van de geslachtsziekten in de zenuw- en zielsziekten, E. DE VRIES het aandeel der geslachtsziekten in het optreden van zwakzinnigheid, prof. ZEEMAN het aandeel der geslachtsziekten in de oogziekten, blindheid en halfblindheid, VAN GILSE de beteekenis van de geslachtsziekten op het gebied der keelneus- en oorziekten, GORTER de beteekenis van de syphilis voor de kindergeneeskunde, VAN DER VALK het aandeel der geslachtsziekten in de onvruchtbaarheid van het huwelijk, prof. DE JOSSELIN DE JONG wat het onderzoek na den dood leert aangaande de veelvuldigheid der geslachtsziekten als oorzaak van ziekten en dood, en eindelijk prof. VAN LEEUWEN wat de geneeskundige behandeling vermag.

Het lijdt geen twijfel, of dit boekje zal aan het doel, waarmede het in elkaar gezet is, volledig kunnen beantwoorden. De leek vindt er alles in, wat hij noodig heeft te weten, en krijgt een onuitwisbaren indruk van de vele schadelijke gevolgen in allerlei organen, die deze ziekten na zich sleepen, vooral wanneer zij niet bijtijds en niet voldoende behandeld worden. Zoo kan het niet missen, of de leeken zullen door lezing van dit boekje opgewekt worden, ieder naar zijn vermogen, den strijd tegen de geslachtsziekten te steunen.

P. MUNTENDAM.

BERICHTEN.

EENHEID IN DE LEIDING OOK IN ENGELAND GEWENSCHT. — Den lezers dezer rubriek kan het bekend zijn (*Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1921, II. bldz. 1756), dat de Board of Education zich bemoeit met de geneeskundige voorzorg betreffende de schooljeugd en dat deze bemoeienis dus niet tot de eigenlijke taak van het gezondheidsparlement behoort. Wel heeft het parlement bij de behandeling der Ministry of Health Bill den wensch uitgesproken, dat dit in de toekomst anders zou worden. *The med. Off.* acht thans den tijd rijp voor de vervulling van dien wensch. De *schoolartsendienst* lijdt onder de afscheiding van het andere werk der geneeskundige voorzorg. De bescherming der gezondheid is een ondeelbare taak, hetzij deze betreft zuigelingen, kinderen of volwassenen; zij kan door geen enkele scheidingslijn anders dan kunstmatig gesplitst worden. Samenwerken is goed, maar het gaat er mee, zooals het ging in den grooten oorlog: pas toen er éénheid in de leiding kwam, was de weg tot de overwinning gebaad. *Het is in het belang van de zaak zelve alsook van een zuinig beheer, dat er slechts één centraal gezag en één plaatselijke gezondheidsautoriteit bestaat, die zich bezighoudt met alle afdelingen der geneeskundige voorzorg.*

„In the war against disease there may be separate staffs, but for victory there must be unity of command”.

Mocht het nog niet te laat zijn voor de komende gezondheids-wetgeving ten onzent.